

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Quòd obiectum charitatis est summum bonum, & quòd est triplex causa
amoris, & qualiter etiam naturaliter Deus diligitur super omnia ab omni
creatura. Cap. XCIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

desiderium figitur. Hæc est vira cordis nostri, cum Deum suum contemplatur, & in sua contemplatione suaviter reficitur, & dulce est illi semper ad desiderandum, amandum, & laudandum. Vbi autem est amor, secundum Bernardum, ibi non est labor, sed sapor: quia amanti nihil est difficile, nec satiari potest desiderio, qui non nisi desiderare concupiscit, cum Psalmist. dicente: *Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore.* Hinc etiam anima Deum amans amore non satiatur, quia Deus amor est, quem qui amat, amore amat. Amare autem amorem, facit circulum, vt nullus finis esse debeat amoris, vel mensura: quia, secundum Dionysium, amor æternus ostenditur, sicut quidam circulus æternus, per optimū ex optimo in optimum inenarrabili conuersione circumiens. Et in hoc circulo spiritus amans complectitur, & ad infinitum amorem complectendum inuitatur, & semper de copia facit inopiam: quia licet datur ei ad plenitudinem, nunquam tamen ad satietatem, vt verificetur quod scriptum est: *Qui edūt me, adhuc esuriēt; & qui bibunt me, adhuc sitient.* O pelagus immensurabilis diuinæ dulcedinis, cum te amare sit edere: quomodo te amantes sicreficis, vt magis esuriant, cum repleti fuerint, nisi quia tu charitas immensa simul es cibus & esuries? Qui te non gustat, prorsus esurire te nescit. Ad hoc enim cibus, vt esurire facias. *Esurientes,* inquit, *impleuit,* non satiatit, *bonis.* Amoris enim bona eò minus satiant, quò magis replent. Bona, inquam, *que preparauit Deus* diligentibus se, vt bona dilectionis esse non ambigas, quæ nimirum deliciae sunt æternitatis, omnisque fruuitatis paradisi caelestis, & quicquid iucundum mente concipi potest, imò plus quam concipi potest in infinitum. Hæc, inquam, amor æternus *preparauit* diligentibus se, sed abscondit *timentibus* se, donec *perfecta charitas* foras mittat *timorem,* mentis oculos obuelantem. Ex tunc enim feliciter experiri faciet, *quam magna multitudo dulcedinis* diuini amoris sit in apotheca perpetuæ felicitatis.

Quòd obiectum charitatis est summum bonum, & quòd est triplex causa amoris, & qualiter etiam naturaliter Deus diligitur super omnia ab omni creatura.

Cap. XCIIII.

Electus ex millibus: caput eius aurum optimum. Cantico. v. Electus iste Christus est, à Patre pro nobis electus præ millibus Angelorum, & electorum, in sacrificium nostræ reconciliationis, in preti-

Fff

um no.

um nostrae recuperationis, in medicum nostrae curationis, in magistrum nostrae eruditionis, & in exemplar nostrae imitationis. Ac merito propter hoc à nobis eligendus praemillibus, in duces nostrae cecitatis, ac spem acceptissimum intimae charitatis: praesertim quia *caput eius*, id est, diuinitas (quia *caput Christi Deus aurum optimum*: per quod intelligitur increata charitas, ad quam semper suspirare, & inhiare debet dilectionis nostrae sedulitas. Ad prosequendum igitur ordine congruo de charitatis obiecto, sciendum est, quod triplex est causa amoris.

Amoris
causa.
Eccli. 13.
Similitudo.

Prima est similitudo, quia, ut dicitur in Ecclesiastico, *omne animal diligit sibi simile*. Ex hoc enim, quod aliqui duo sunt similes, quasi formam unam habentes, sunt unum quodammodo in forma illa, sicut duo homines sunt unum in specie humanitatis: & ideo affectus unius tendit in alterum, sicut in unum sibi; & vult ei bonum, sicut & sibi: & ille modus similitudinis causat amorem amicitiae, vel benevolentiae. Est etiam alia quaedam similitudo, scilicet cum unus habet aliquid in potentia, & in quadam inclinatione, quod alius habet in actu, sicut non habens virtutes in actu, tamen eas habet in potentia, & inclinatione, & diligit ipsas virtutes in alijs. Licet enim non omnes homines huiusmodi virtutes habeant secundum habitum completum, tamen eas habent secundum quaedam seminaria rationis, secundum quae qui non habet virtutem, diligit virtuosum, tanquam suae naturali rationi conformem. Secunda vero causa amoris est cognitio, quia dicit

Cognitio.

Augustinus 10. de Trinitate, quod nullus amare potest aliquid nisi cognitum. Cuius ratio est, quia bonum est causa amoris per modum obiecti. Bonum autem non est obiectum appetitus, nisi prout est apprehensum: & ideo amor requirit aliquam apprehensionem boni quod amatur. Et ideo, secundum Philosophum 8. Ethicorum: Visio corporalis est principium amoris sensitivi: similiter & contemplatio spiritualis pulchritudinis, vel bonitatis, est principium spiritualis amoris.

Bonum.

Tertia denique causa amoris est bonum, quia amor pertinet ad appetitivam potentiam, quae est vis passiva. Et eius obiectum comparatur ad ipsam, sicut causa motus, vel actus ipsius. Ex quo patet, quod oportet illud esse propriae causam amoris, quod est obiectum amoris, sed proprium amoris obiectum est bonum. Amor enim importat quandam connaturalitatem, vel complacentiam amantis ad amatum, & unicumque bonum est id, quod est sibi connaturale, & proportionatum. Ex his relinquatur, quod amoris causa propria est bonum simpliciter, vel

secun-

secundum quid. Dicit enim August. 8. de Trinit. Non amatur certe nisi bonum. Veruntamen, quia charitas fundatur super communicatione bonorum supernaturalium, naturae facultate excedens, ideo eius obiectum formale est summa bonitas, vel summum bonum secundum esse quod habet in re, & ex consequenti est eius obiectum secundum esse quod habet in nostra mente. Cuius ratio est, quia esse reale diuinae bonitatis idem est cum ipsa bonitate: sed esse suum quod habet in nostra mente ratione cognoscibilis, est ipsum esse nostrae menti representari, vel aliquo modo ab ea cognosci, modo nostra voluntas per charitatem primo & principaliter tendat per dilectionem in ipsam summam bonitatem in suo esse reali, quod est idem cum ea, & ex consequenti diligit eam nostrae menti presentari, & à nostra mente cognosci, quod est vita aeterna. Principale igitur & formale obiectum charitatis est summum bonum, quo solo plenarie voluntas beatificari potest, utpote in quo plenissime possideretur omne bonum, in quo omnia, quae in amato desiderari possunt, millesies milles supereminent omni verborum eloquio, & amatis affectu tantum attingi possunt, ut dicat: *Secretum meum tibi.* Proximus autem licet ex charitate sit diligendus, non tamen est principale & formale obiectum charitatis, quia per charitatem ipsum non diligimus, nisi in Deum, vel propter Deum. Ceterum, quia non est diligibile nisi bonum, ideo secundum quod res plus habet de bonitate, etiam plus habet de diligibilitate. Hinc in ordine diligibilium ipse Deus, qui summum bonum est, primatum obtinet. Unde in actibus charitatis est ordo talis formaliter, quia charitatis actus respectu diligibilium sunt ordinati: & ideo charitatem habens, specialiter illud complectitur super omnia, in quo principaliter est illud bonum, super cuius communicationem fundatur omnis amicitia charitatis, quia ab ipso principaliter illa amicitia charitatis dependet. Sed amicitia charitatis fundatur super aeternam beatitudinem, quae per essentiam in Deo est, & in alio nullo, nisi per participationem. Deus enim est commune bonum, & fontale, à quo solo dependet communicatio beatitudinis aeternae, & ideo principaliter & super omnia diligendus est Deus, & propter se. Est autem impossibile secundum legem charitatis, amare aliquid aliud plus vel equaliter Deo, quia charitas diligit Deum sicut summum bonum, & ideo diligit eum super omnia. Diligit etiam Deum sicut finem ultimum, & ideo diligit eum propter se. Quod autem diligitur super omnia & propter se diligitur dilectione fruitionis. Quod verò propter aliud, diligitur

Obiectum
charitatis.

Isa. 24.

Ordo cha-
ritatis.

Fff 2 dile-

dilectione usus. Cum ergo charitatis sit omnia ad Deum tanquam ad finem vltimum referre, sicut ponderis est corpus ad locum proprium inclinare, ideo charitas facit nos Deum plusquam nos ipsos diligere. Imò, secundum Thomam 2.2. diligere potest quis etiam amore naturali Deum super omnia, & plusquam se, quia naturæ bonum ab eo recipitur. Nam super communicatione bonorum naturalium nobis à Deo facta, fundatur amor naturalis, quo scilicet homo non solum in suæ naturæ integritate Deum super omnia diligit, etiam plus quam seipsum, sed qualibet creatura suo modo, id est, vel intellectuali, ut Angelus: vel rationali, ut homo: vel irrationali, ut bruta animalia: vel saltim amore naturali, sicut lapides, & alia quæ cognitione carent. Quia vnaquæque pars plus naturaliter amat bonum totius, quam particulare bonum proprium, quod manifestatur ex opere. Qualibet enim pars inclinatione habet principalem ad actionem communem, & utilitatem totius. Apparet etiam hoc in virtutibus politicis, secundum quas ciues pro communi bono dispendium rerum propriarum, & personarum interdum sustinent, quanto magis creatura tam rationalis, quam intellectualis Deum diligit, super omnia, & propter se? Quia dicit Bernardus: Inexcusabilis est omnis etiam infidelis, si non diligit *Deum toto corde, tota anima, tota virtute*. Clamat nempe intus ei innata, & non ignota rationi iustitia, quod ex toto se illum diligere debeat, cui se totum debere non ignorat. Nam & Angeli dilectione naturali plus diligunt Deum, quam seipsos. Dicit enim Augustinus, quod tales Deus creauit Angelos, ut illum præ se diligerent, cuius potestate tales se creatos esse cognouissent. Et hoc ideo, quia voluntas naturalis sequitur iudicium naturale ipsius intellectus. Sed omnis intellectus naturali sua rectitudine summum bonum iudicat esse summè diligendum, & præ omnibus, & propter seipsum. Hinc naturalis voluntas non solum Angeli, sed etiam naturæ rationalis, hoc iudicium sequitur naturali motu suo, Deum diligens super omnia amore amicitia. Amandus est enim Deus, quia amore dignissimus est, nec esse debet respectus ad propriam utilitatem, sed solum ad diuinam complacentiam. Talis enim amor purus & gratuitus est, per se sufficit, per se placet, ac propter se, ipse meritum, ipse præmiū sibi. Verus enim amor seipso contentus est, præter Deum aliud amoris sui præmiū non requirens, sponte afficit, & spontaneum facit, non requirens quæ sua sunt. Non tamen sine præmio Deus diligitur, nec est amor vacuus, nec mercenarius. Habet quidem præmiū, sed id quod amat,

Deus qua-
renu a-
mandus.

amat, quod vtiq; meretur amando. Præmium sanè, necdum amanti
 proponitur, amanti debetur, & in amore perseveranti redditur. Unde
 meritò Deus præ omnibus, & in omnibus est amandus, & propter se
 ipsum amandus, quia nihil iustius, nihilq; fructuosius amari potest. Mul-
 tum enim amari meruit à nobis, qui & immeritis dedit seipsum nobis.
 Sic enim Deus Pater nos inimicos gratis amavit, quòd cum adhuc *inimici*
essemus, per Filium suum nos sibi reconciliauit. Causa igitur aman- Rom. 5.
 di Deum, Deus est, tam efficiens, quam finalis. Nam ipse dat occasionem,
 ipse creat affectionem, desiderium ipse consummat: et s amor, & no-
 strum preparat amorem, & remunerat. Præcedit benignior, repèditur
 iustior, expectatur suavior: se dedit in meritum, se seruat in præmium:
 se apponit in refectione animarum sanctarum, & se distrahit in redem-
 ptione captiuarum. Cui laus, & actio gratiarum in æternum.

*Quomodo diligitur Deus ex toto corde, tota mente, tota anima, &
 tota virtute. Cap. XCV.*

Electus ex millibus: caput eius aurum optimum. Caput Christi diui-
 nitas, quod est aurum optimum, quia ipsa est increata charitas, præ- Prouer. 3.
 riosior cælestis opibus, & omnia, quæ desiderantur, huic non valent com-
 parari. Hinc querit Augustinus libro de moribus Ecclesiæ: Dic mihi Modus a-
 quæso te, quis sit diligendi modus? Vereor enim, ne plus minusve quam mãdi D. u.
 oportet inflammer desiderio, & amore Domini mei.

Respondet Bernardus, quòd modus diligendi Deum erit sine modo,
 quia ipse prior dilexit nos, tantus & tantum, & gratis, tantillos & ta-
 les. Quis ergo finis nostri, vel modus esse debet amoris? præsertim cum
 amor noster iam non gratuitus impenditur, sed rependitur debitus.
 Amat immensitas, amat æternitas, amat supereminens charitas, amat
 Deus, cuius magnitudinis non est finis, cuius sapiëntia non est numerus, cu- Psal. 146.
 ius pax exuperat omnem intellectum, & vicem repèdere volumus cum Philip. 4.
 mensura? Talis ergo dilectio tendens in Deum tendit in infinitum, quia
 Deus infinitus, & immensus est: & ideo dilectio nostra tendens in infi-
 nitum, debet esse sine modo, sine mèsura, sine fine. Et hoc præcepit Do- Deut. 6.
 minus cum dicit: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex to-* Matth. 22.
ta mente tua, & ex tota anima tua, & ex tota virtute, vel fortitudine tua. Marc. 12.
 Ad euidentiã autem huius præcepti, quod vocatur *mãdãtum magnũ* Lucæ 10.
in lege, sciendum est, quòd dilectio est actus voluntatis, qui significatur Matth. 22.
 hic per cor. Cor enim, secundum Philosophum decimo tercio de Ani- Cor. homi-
 nis.

Fff 3 mali-